

CUPRINS

1. NOȚIUNI INTRODUCATIVE	5
1. Dreptul procesual civil	6
1.1. Definiție.....	6
1.2. Caracterele dreptului procesual civil.....	9
2. Normele dreptului procesual civil	12
2.1. Clasificarea în funcție de obiect	12
2.1.1. Aspecte generale.....	12
2.1.2. Importanța clasificării.....	14
2.1.2.1. <i>Norme de organizare judiciară</i>	15
2.1.2.2. <i>Norme de competență</i>	15
2.1.2.3. <i>Norme de procedură propriu-zisă</i>	18
2.2. Clasificarea în funcție de întinderea câmpului de aplicare	22
2.2.1. Aspecte generale.....	22
2.2.2. Importanța clasificării.....	24
2.3. Clasificarea în funcție de caracterul conduitei impuse.....	26
2.3.1. Aspecte generale.....	26
2.3.2. Importanța clasificării.....	31
3. Procesul civil	33
3.1. Definiție.....	33
3.2. Fazele și etapele procesului civil	33
4. Principiile fundamentale ale procesului civil	36
4.1. Principiul liberului acces la justiție	36
4.2. Principiul dreptului la un proces echitabil, în termen optim și previzibil.....	42
4.3. Principiul legalității	59
4.4. Principiul egalității părților în fața justiției	64
4.5. Principiul disponibilității	69
4.6. Principiul privitor la faptul că părților le revin obligații în desfășurarea procesului	81
4.7. Principiul potrivit căruia terții au obligația să sprijine realizarea justiției	86
4.8. Principiul bunei-credințe în exercitarea drepturilor și în îndeplinirea obligațiilor procesuale.....	89
4.9. Principiul dreptului la apărare.....	95

4.10. Principiul contradictorialității	106
4.11. Principiul oralității	122
4.12. Principiul nemijlocirii	126
4.13. Principiul publicității	129
4.14. Principiul desfășurării procesului în limba română	134
4.15. Principiul continuității completului de judecată	135
4.16. Principiul privitor la încercarea de împăcare a părților.....	137
4.17. Principiul rolului judecătorului în aflarea adevărului	140
4.18. Principiul respectului cuvenit justiției.....	151
4.19. Obligația respectării principiilor fundamentale	153
2. ACȚIUNEA CIVILĂ	155
1. Declanșarea procesului civil. Acțiunea civilă – mijloc de restabilire a dreptului subiectiv încălcat	156
2. Acțiunea civilă	158
2.1. Particularități.....	158
2.2. Noțiune.....	159
2.3. Elementele acțiunii civile.....	159
3. Condițiile de exercitare a acțiunii civile	163
3.1. Aspecte generale	163
3.2. Capacitatea procesuală.....	164
3.2.1. Capacitatea procesuală de folosință	164
3.2.1.1. Noțiune. Particularități	164
3.2.1.2. Lipsa capacității procesuale de folosință. Invocare.....	167
3.2.1.3. Lipsa capacității procesuale de folosință. Sancțiunea	168
3.2.1.4. Despăgubiri în caz de anulare a acțiunii	168
3.2.2. Capacitatea procesuală de exercițiu	169
3.2.2.1. Noțiune. Particularități	169
3.2.2.2. Reprezentarea. Asistarea. Autorizarea	171
3.2.2.3. Curatela specială	174
3.2.2.4. Lipsa capacității procesuale de exercițiu. Invocare.....	179
3.2.2.5. Lipsa capacității procesuale de exercițiu. Sancțiunea	180
3.2.2.6. Despăgubiri în caz de anulare a acțiunii	181
3.3. Calitatea procesuală	182
3.3.1. Noțiune.....	182
3.3.2. Legitimarea procesuală legală.....	189
3.3.3. Justificarea calității procesuale.....	214
3.3.4. Transmiterea calității procesuale.....	217

3.3.5. Situația procesuală a înstrăinătorului și a succesorilor săi	219
3.3.6. Lipsa calității procesuale. Invocare.....	222
3.3.7. Lipsa calității procesuale. Sancțiunea	222
3.3.8. Despăgubiri în caz de respingere a acțiunii.....	222
3.4. Formularea unei pretenții	223
3.4.1. Condiții de exercitare a dreptului.....	223
3.4.2. Lipsa dreptului. Invocare	229
3.4.3. Lipsa dreptului. Sancțiunea.....	230
3.4.4. Despăgubiri în caz de respingere a acțiunii.....	231
3.5. Interesul.....	232
3.5.1. Noțiuni. Particularități	232
3.5.2. Condițiile interesului	236
3.5.3. Lipsa interesului. Invocare	239
3.5.4. Lipsa interesului. Sancțiunea	240
3.5.5. Despăgubiri în caz de respingere a acțiunii.....	240
4. Clasificarea cererilor în justiție.....	241
4.1. Clasificarea în funcție de scopul material urmărit de către reclamant	241
4.2. Clasificarea în funcție de natura dreptului care se valorifică	250
4.3. Clasificarea în funcție de calea procedurală aleasă pentru valorificarea dreptului	253
5. Apărările în justiție	259
5.1. Aspecte generale	259
5.2. Apărări de fond. Apărări procedurale.....	259
 3. PARTICIPANȚII LA PROCESUL CIVIL	 267
1. Instanța	268
1.1. Sensurile noțiunii	268
1.2. Compunerea și constituirea instanței	269
1.2.1. Compunerea instanței.....	269
1.2.2. Constituirea instanței.....	273
1.2.3. Nelegala compunere sau constituire a instanței	276
1.3. Incidente procedurale privind compunerea sau constituirea instanței	277
1.3.1. Incompatibilitatea.....	278
1.3.1.1. Noțiune. Particularități	278
1.3.1.2. Cazuri de incompatibilitate.....	279
1.3.2. Abținerea și recuzarea	294
1.3.2.1. Noțiune. Particularități	294
1.3.2.2. Procedura de judecată	301

2. Părțile	330
2.1. Persoanele care sunt împreună reclamante sau pârâte	331
2.1.1. Noțiune. Particularități	331
2.1.2. Efectele coparticipării procesuale	334
2.2. Alte persoane care pot lua parte la judecată	338
2.2.1. Intervenția voluntară	340
2.2.1.1. <i>Intervenția voluntară principală</i>	341
2.2.1.2. <i>Intervenția voluntară accesorie</i>	348
2.2.1.3. <i>Procedura de judecată a intervenției voluntare</i>	351
2.2.2. Intervenția forțată	370
2.2.2.1. <i>Chemarea în judecată a altor persoane</i>	370
2.2.2.2. <i>Chemarea în garanție</i>	380
2.2.2.3. <i>Arătarea titularului dreptului</i>	395
2.3. Introducerea forțată în cauză, din oficiu, a altor persoane	401
2.3.1. Cazuri. Particularități. Termen	401
2.3.2. Procedura de judecată	409
2.4. Reprezentarea părților în judecată.....	412
2.4.1. Formele reprezentării. Aspecte generale	412
2.4.2. Reprezentarea convențională a persoanei fizice	422
2.4.2.1. <i>Reprezentarea prin mandatar neavocat</i>	422
2.4.2.2. <i>Reprezentarea prin avocat</i>	429
2.4.2.3. <i>Încetarea mandatului judiciar</i>	434
2.4.3. Reprezentarea convențională a persoanelor juridice și a entităților fără personalitate juridică	439
2.4.3.1. <i>Reprezentarea persoanei juridice</i>	439
2.4.3.2. <i>Particularități privind mandatul</i>	446
2.4.3.3. <i>Reprezentarea entității fără personalitate juridică</i>	446
2.4.4. Reprezentarea asigurată de consilierul în proprietate industrială	446
2.4.5. Sancțiunea pentru lipsa dovezii calității de reprezentant	446
2.5. Asistența judiciară	449
2.5.1. Ajutorul public judiciar	450
2.5.1.1. <i>Condiții de acordare</i>	450
2.5.1.2. <i>Forme de asistență judiciară – facilități la plata taxelor judiciare</i>	455
2.5.1.3. <i>Forme de asistență judiciară – apărarea și asistența gratuită printr-un avocat desemnat de barou</i>	456
2.5.1.4. <i>Alte forme de asistență judiciară</i>	458
2.5.1.5. <i>Procedura de judecată</i>	460
2.5.2. Facilități fiscale acordate persoanei juridice	471
2.5.2.1. <i>Condiții de acordare</i>	471
2.5.2.2. <i>Procedura de judecată</i>	473

3. Participarea Ministerului Public în procesul civil	474
3.1. Pornirea acțiunii civile	474
3.2. Participarea la judecată	480
3.3. Exercițarea căilor de atac	482
3.4. Solicitarea executării silite a unor titluri executorii	484
4. COMPETENȚA INSTANȚELOR JUDECĂTOREȘTI	485
1. Noțiune	486
2. Clasificarea normelor de competență	487
3. Competența generală	491
3.1. Competența în materia controlului de constituționalitate	491
3.2. Competența în materie electorală	497
3.3. Competența în materia contenciosului administrativ	499
3.4. Competența în alte materii	504
3.4.1. Competența în materia litigiilor de muncă	504
3.4.2. Competența în materia actelor de stare civilă	505
3.4.3. Competența cu privire la schimbarea numelui	506
3.4.4. Competența în materie succesorală	508
3.4.5. Competența în materia protecției copilului	509
3.4.6. Competența tribunalului arbitral	511
3.4.7. Competența în materia desfacerii căsătoriei	514
4. Competența materială	516
4.1. Competența materială a judecătorei	516
4.1.1. Competența privind judecata în primă instanță	516
4.1.2. Competența privind judecata în ultimă instanță	537
4.1.3. Competența privind judecata altor cereri prevăzute de lege	540
4.2. Competența materială a tribunalului	545
4.2.1. Competența privind judecata în primă instanță	546
4.2.2. Competența privind judecata în apel	567
4.2.3. Competența privind judecata în recurs	567
4.2.4. Competența privind judecata altor cereri prevăzute de lege	569
4.3. Competența materială a curții de apel	574
4.3.1. Competența privind judecata în primă instanță	575
4.3.2. Competența privind judecata în apel	575
4.3.3. Competența privind judecata în recurs	577
4.3.4. Competența privind judecata altor cereri prevăzute de lege	578
4.4. Competența materială a Înaltei Curți de Casație și Justiție	581
4.4.1. Competența privind judecata în recurs	582
4.4.2. Competența privind judecata recursului în interesul legii	586

4.4.3. Competența privind pronunțarea unei hotărâri prealabile pentru dezlegarea unor chestiuni de drept.....	600
4.4.4. Competența privind judecata altor cereri date prin lege în competența sa.....	613
4.4.5. „Competența” Completului de 5 judecători.....	614
4.4.6. „Competența” Secțiilor Unite.....	616
4.5. Competența materială a secțiilor instanțelor și a completelor specializate..	616
4.6. Determinarea competenței după valoarea obiectului cererii introductive de instanță.....	618
4.6.1. Reguli generale.....	619
4.6.2. Cazul mai multor capete de cerere principale.....	622
4.6.3. Cererea formulată de mai mulți reclamânți.....	624
4.6.4. Valoarea cererii în cazuri speciale.....	626
4.6.5. Valoarea cererii de plată parțială.....	628
4.6.6. Valoarea cererii în caz de prestații succesive.....	629
4.6.7. Valoarea cererii în materie imobiliară.....	629
4.6.8. Valoarea cererii în materie de moștenire.....	630
4.6.9. Dispoziții speciale.....	633
5. Competența teritorială.....	637
5.1. Competența teritorială de drept comun.....	637
5.1.1. Regula generală.....	637
5.1.2. Cazul pârâtului cu domiciliul sau sediul necunoscut.....	643
5.2. Competența teritorială alternativă.....	644
5.2.1. Cazul persoanei juridice care are dezmembrăminte.....	645
5.2.2. Cererea îndreptată împotriva unei entități fără personalitate juridică.....	646
5.2.3. Cererile îndreptate împotriva persoanelor juridice de drept public.....	647
5.2.4. Pluralitatea de pârâți.....	647
5.2.5. Alte cazuri de competență teritorială alternativă.....	650
5.2.6. Competența în materie de asigurare.....	661
5.2.7. Cazul cererii în care judecătorul este parte.....	663
5.3. Competența teritorială exclusivă.....	667
5.3.1. Cereri privitoare la imobile.....	667
5.3.2. Cereri privitoare la moștenire.....	669
5.3.3. Cereri privitoare la societăți.....	677
5.3.4. Cereri privitoare la insolvență sau concordatul preventiv.....	678
5.3.5. Cereri împotriva unui consumator.....	679
5.3.6. Cereri privitoare la persoane.....	679
5.3.7. Cereri în cauze maritime și fluviale.....	680
5.3.8. Cereri în legătură cu incidentele privind arbitrajul.....	681

6. Incidente procedurale privitoare la competența instanței	682
6.1. Excepția de necompetență.....	682
6.1.1. Invocare.....	682
6.1.2. Clasificare.....	689
6.1.3. Soluționare	689
6.1.4. Hotărârea de declinare a competenței. Particularități	692
6.2. Conflictele de competență.....	697
6.2.1. Cazuri	697
6.2.2. Procedura de soluționare	703
6.3. Prorogarea de competență.....	707
6.3.1. Prorogarea legală de competență	707
6.3.2. Prorogarea judecătorească de competență	724
6.3.3. Prorogarea convențională de competență.....	744
5. ACTELE DE PROCEDURĂ ȘI TERMENELE PROCEDURALE	751
1. Actele de procedură	752
1.1. Noțiuni.....	752
1.2. Clasificare	752
1.3. Condiții pentru întocmirea actelor de procedură.....	754
2. Nulitatea actelor de procedură	761
2.1. Noțiuni. Particularități	761
2.2. Clasificare	762
2.3. Cazuri de nulitate	764
2.3.1. Nulitatea condiționată de vătămare.....	764
2.3.2. Nulitatea necondiționată de vătămare	772
2.4. Mijloacele de invocare a nulității.....	773
2.4.1. Excepția nulității. Invocare	773
2.4.2. Actul de procedură prin care este soluționată excepția nulității.....	780
2.4.3. Efectele nulității	781
3. Termenele procedurale	784
3.1. Noțiuni.....	784
3.2. Clasificare	784
3.3. Calculul termenelor.....	787
3.4. Durata termenelor procedurale.....	791
3.5. Sancțiunea nerespectării termenului procedural	798
3.5.1. Decăderea.....	798
3.5.1.1. Noțiune	798

3.5.1.2. Condițiile decăderii.....	800
3.5.1.3. Cazurile în care intervine decăderea	801
3.5.1.4. Cazurile în care nu intervine decăderea	803
3.5.1.5. Efectele decăderii.....	805
3.5.2. Anularea	805
3.6. Repunerea în termen	805
6. AMENZI JUDICIARE ȘI DESPĂGUBIRI.....	813
1. Amenzi judiciare	814
2. Despăgubiri.....	821
3. Stabilirea amenzii și despăgubirii.....	824
4. Reexaminarea	827